

Soabbada luonddumeahci ortnetnjuolggadus

Nannejuvvon

15.11.2024

Lágafámolaš

Viidodat (há)

17 915

mas čáhceguovllut (há)

536

Eanagoddi	Gielda
Lappi eanagoddi	Soađegilli

Vuođđudannjuolggadusat

Seađahusa namma	Seađahusa nr
Láhka muhtun ođđa luonddusuodjalanguovlluid vuođđudeamis stáhta eatnamiidda	634/1956

Guovllu suodjaleami ákkat

Soabbada luonddumeahcci lea vuođđuduvvon luonddu seailuheapmin guoskameahttumin ja dieđalaš dutkama dárbbuide (71/1923 1 §, 634/1956 2 §, HE 24/1922).

Oppalaččat

Meahciráđđehus lea luonddusuodjalanlága (9/2023) 58 §:a vuođul addán čuovvovaš Soađegili gielddas lean Soabbada luonddumeahci ortnetnjuolggadusa.

Dán ortnetnjuolggadusa mearrádusaid vuođđun leat seađahusat, mat logahallojuvvot čuoggás "Luonddusuodjalanseadhusat" ja "Eará láhkaásaheapmi". Lassin ortnetnjuolggadusain leat mearrádusat, maid Meahciráđđehus lea luonddumeahci hálddašeamis vástidan virgeoapmahažžan eanahálddašeaddji iešvuođas vuoigadahtton ja geatnegahtton addit.

Ortnetnjuolggadusa mearrádusat čuvvot eanaš prinsihpaid, mat lea bukton ovdan Meahciráđđehusa 2.9.2016 luonddusuodjalanlága (1096/1996) 19 §:a dohkkeheamen Urho Kekkonen álbmotmeahci, Soabbada luonddumeahci, Giemasuorggi meahcceguovllu sihke Vaaranaapa, Nalka-aapa ja Uura-aapa jekkiidsuodjalanguovlluid dikšun- ja geavahanplánas.

Soabbada luonddumeahcci lea vuodđuduvvon 21.12.1956 fápmui boahtán lágain (634/1956). Mii luonddusuodjalanlága (9/2023) 49 §:s seađahuvvo gildojuvvon doaimmain ja 50 §:a 1 momeantta 1–3, 5–9 ja 11 čuoggás ja 2–5 momeanttas ja 51 §:s ráfáiduhttin seađahusaid guoskevaš spiehkastagain, heivehuvvo luonddumeahcis.

Ortnetnjuolggadus guoská guovlluid, mat gullet luonddumeahccái, ja mat leat mieldduskártii merkejuvvon ráddjema siste lean stáhta hálddašan eana- ja meahcceguovllut (kártamielddus).

Báikkálaš ássiin oaivildat dán ortnetnjuolggadusas Soađegili gielddas fásta ássan olbmuid (Ruovttugieldaláhka 201/1994 2 §).

Dáinna mearrádusain gomihat Meahciráđđehusa 14.8.2006 addán Soabbada luonddumeahci ortnetnjuolggadusa.

Luonddusuodjalanseadahasat

Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 49 §

Láhka muhtun ođđa luonddusuodjalanguovlluid vuodđudeamis stáhta eatnamiidda (634/1956) 21 b §

Eará láhkaásaheami

Ortnetláhka (612/2003) 3 §

Bázahusláhka (646/2011) 72 §

Ruovttugieldaláhka (201/1994) 2 §

Láhka Meahciráđđehusas (234/2016) 6 §

Meahccejohtalusláhka (1710/1995) 4 §, 5 §

Meahcástanláhka (615/1993) 51 §, 53 §

Meahcástanásahus (666/1993) 10a §

Dološmuitoláhka (295/1963) 1 §

Gádjunláhka (379/2011) 6 §

Vuodđoláhka (731/1999) 17§

Boazodoalloláhka (848/1990) 42 §

Sápmelaččaid vuodđolágalaš rievttit

Sápmelaččain eamiálbmogin lea riekti bajásdoallat ja ovddidit iežas gielas, kultuvrras (vuodđoláhka 731/1999 17§). Sápmelaččain lea sámiid ruovttuguovllus gielas ja kultuvrras guoskevaš iešstivrejupmi dan mielde lágain ásahuvvo (vuodđoláhka 731/1999 121 §, láhka sámedikkis 974/1995 1 §). Sápmelaččaid árbevirolaš ealáhusaide gullet daid otnábeaivve hárjehanhámiin boazodoalu, guolle- ja meahccebivddu, čoaggin ja duodji. Lassin Meahciráđđehusa hálddašeamis lean luondduresurssaid dikšuma, ávkkástallama ja suodjaleami sáhtta heivehit oktii sápmelaččaid ruovttuguovllus nu, ahte sápmelaččaid kultuvrra hárjeheami eavttut dorvvastuvvojit (láhka Meahciráđđehusas 234/2016 6 §).

Seaðahusvuodus bohtán oppalaš gildosat

• Luonddumeahcis lea gildojuvvon:

- 1) hukset ráhkadusaid, rusttegiid dahje geainnuid (luonddusuodjalanláhka 9/2023 49 §)
- 2) váldit eanaávdnasiid dahje ruvkeminerálaid dahje vahágahttit eana- dahje baktevuodu (luonddusuodjalanláhka 9/2023 49 §)
- 3) roggat ádjagiid (luonddusuodjalanláhka 9/2023 49 §)
- 4) váldit dahje vaháguhttit guobbariid, muoraid, miestagiid dahje šattuid dahje daid osiid (luonddusuodjalanláhka 9/2023 49 §)
- 5) bivdit, goddit dahje headuštit luonddudili riggeealliid dahje duššadit daid besiid dahje bivdit dahje čoaggit rikkehis ealliid (luonddusuodjalanláhka 9/2023 49 §)
- 6) álgit eará go čuoggáin 1-5 oaivwilduvvon doaimmaid, mat váikkuhit oidduheamet guovllu luonddudiliide, eanadahkii, ealánšlájaid seailumii dahje guovllu vuodđudanulbmilii (luonddusuodjalanláhka 9/2023 49 §)
- 7) ludnet (bázahusláhka 646/2011 72 §)
- 8) vahágahttit giddes dološbázahusaid dahje vistebázahusaid (dološmuitoláhka 295/1963 1 §)
- 9) diktít leat luovus beatnagiid dahje eará ruovttuealliid vuhtii válddekeahhtá boazobargguin ávkástallon beatnagiid (meahcástanláhka 51 §)
- 10) hárjehit eará olbmuid headuštan doaimma (ortnetláhka 612/2003 3 §)
- 11) čakkehit dola dahje eará rabasdola Dálkediehtaga lágádusa addán vuovde- ja sitnubuollinváruhusa áigge dahje jus dilit goikkádaga, biekká dahje eará siva geažil leat dakkárat, ahte vuovdebuollima, sitnubuollima dahje eará buollima várra lea čalmmus (gádjunláhka 379/2011 6 §)
- 12) bohccuid balddáhallas (boazodoalloláhka 848/1990 42 §)

Eará gildodat ja mearrádusat

Ortnetnjuolggadusain addojuvvon mearrádusat

Doaimmahápmi	Govvádus	Seađáhusat
Lihkadeapmi	<p>Lobálaš meahccái merkejuvvon vánddardanmáđijain (kártamielddus) ja Soabbatjávrrri meahccebiilageainnus.</p> <p>Soabbatjávrrri davveoassi gullá luonddumeahccái. Dálvet lihkadeapmi doppe lea lobálaš iežas vuimmiiguin (ovdamearkan vácci, čuoigga dahje muohtagápmaggiiguin). Lihkadeapmi seivvodanrusttegiiguin (seivvodančuoigan dahje sullasaš) lea gildojuvvon.</p> <p>Lihkadanráddjehus olgoihkadanjohtolagaid olggobealde ii guoskka báikkálaš ássiid, go sii lihkadit luonddumeahcis murjjiid ja guobbariid čoaggima oktavuodas, iige lihkadeapmi vealtameahtun boazobargguin.</p> <p>Lihkadanráddjehus ii guoskka luonddusuodjalanlága (9/2023) 50 §:a 11 čuoggás oaivvilduvvon hávváduvvan ealli goddima ja váldit háldui jápmán fuođđoealli iige lihkadeami 50 §:a 4 momeanttas oaivvilduvvon virgeoapmahašdoaimmain.</p> <p>Bievlan ja muohttaga áigge plogejuvvon meahccebiilageainnus sáhtta lihkadit maddái geaidnojohtalusatnui registrerejuvvon mohtorfievrruin.</p> <p>Eará lihkadeapmái dárbaša álo Meahciráđđehusa lobi.</p>	<p>Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 50 § 56 §, (634/1956) 21 a §. Láhka muhtun eará luonddusuodjalanguovlluid vuodđudeamis stáhta eatnamiidda (634/1996) 21 a §</p>
Gohtten	<p>Lobálaš dušše Soabbatjávrrri vuoingastanbáikkis ja ovttá háve eanemustá golmma jándora áigge. Báikkálaš ássi sáhtta murjjiid ja guobbariid čoakkedettiin gohttet friddja.</p> <p>Gč. čuokkis Boazodoallu.</p>	<p>Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §</p>
Sihkkelastin	<p>Lobálaš dušše lundui merkejuvvon Ruijábálgás ja Soabbatjávrrri meahccebiilageainnus.</p>	<p>Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §</p>
Riiden	<p>Lobálaš dušše Soabbatjávrrri meahccebiilageainnus.</p>	<p>Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §</p>

Doaimmahápmi	Govvádus	Seađáhusat
Čáhcejohtalus	Gildojuvvon. Čáhcefiervruin johttin lea lobálaš Soabbatjávrris.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §
Boazogeasusdoaimma	Lobálaš dušše Meahciráđđehusa girjjálaš lobiin lihkadánráddjehusaid mielde.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §
Beanageasusdoaimma	Gildojuvvon juohke sajis, maiddái plogejuvvon geaidnovuođus Soabbatjávrris meahccebiiageainnus.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §

Eará luonddusuodjalanseađáhusaide vuodđuduvvan mearrádusat

Doaimmahápmi	Govvádus	Seađáhusat
Murjjiid ja guobbariid čoaggin	Gildojuvvon vuhtii válddekeahhtá báikkálaš ássiid, geaidda murjjiid ja guobbariid čoaggin lea lobálaš.	Láhka muhtun ođđa luonddusuodjalanguovlluid vuodđudeamis stáhta eatnamiidda (634/1956) 21 a §
Áibmofievrruin seaivun	Gildojuvvon. Vihkkehallama vuodul Meahciráđđehus sáhtta mieđihit lobiid áibmofievrruin seaivumii luonddumeahci doibmii heivvolaš dárkkuhussii.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 49 §
Boazodoallu	Lobálaš. Oažžu hukset boazodoalu gáibidan barttaid, boazoáiddiid ja eará ráhkadusaid, váldit boazodoalu atnui dárbbášlaš muora ja gaskaboddasaččat gohttet ja dolastallat boazodoalu oktavuodas. Huksemis galgá soahpat Meahciráđđehusain.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 50 §, Láhka muhtun ođđa luonddusuodjalanguovlluid vuodđudeamis stáhta eatnamiidda (634/1956) 21 a §
Meahccebivdu	Gildojuvvon. Lobálaš goddit hávváduvvan ealli ja váldit háldui guvlui jápmán fuođđoealli guovllu olggobealde dáhpáhuvvan meahccebivdui gullevaš dilis čuovvumiin, mii meahcástanlágas seađáhuvvo. Hávváduvvan ealli vuohttimis luonddusuodjalanguovllus, dárbbus dákkár ealli goddimii ja guvlui jápmán fuođđoealli háldui váldimis galgá dakkaviđe almmuhit Meahciráđđehussii.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 46 §, 50 §

Doaibmahápmi	Govvádus	Seađahusat
Virgeoapmahašdoaibma	Luonddumeahcis oažžu dili nu gáibidettiin álgit eatnanbealušteami, rádjegozáhusa doaimmaid, gádjundoaimma, olbmuide ja ealliide njoammu dávdmaid dahje šaddoduššadeaddjiid dustema dahje ealliidsuodjaleami gáibidan vealtameahttun doaimmaide. Doaimmaid galgá ollašuttit nu, ahte dain ii šatta guovllu vuodđudanulbmilii stuorát hehttehus go mii lea vealtameahttun.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 50 §
Eará doaibma	Lobálaš hukset, dikšut ovddežiin ja divvut ráhkadusaid, rusttegiid ja bálgáid, mat leat dárbbaslačča guovllu dikšuma, bearráigeahču, dutkama, olbmuid oahpisteami, geavaheaddjidorvolašvuoda sihke vánddardeami ja guvlui oahpásmuvvama dihtii.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 50 §
Eará doaibma	Diedalaš dahje oahpahusa dárkkuhusas dáhpáhuvvan ealliid goddin ja bivdin sihke ealliid besiid, šattuid, ealli ja jápmán šaddoosiid ja minerálačájánasaid unnánaš váldin lea lobálaš Meahciráđđehusa girjjálaš lobiin.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 51 §
Eará doaibma	Miŋkka ja neahtebeatnaga bivdin ja goddin lea lobálaš Meahciráđđehusa miehtama vuodul guovllu vuodđudanulbmila áittekeahtá. Doibmii dárbbasat lassin luonddusuodjalanlága 56 §:s oaivvilduvvon lihkanlobi Meahciráđđehusas.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 50 §, Meahcástanláhka (615/1993) 48 §
Eará doaibma	Luonddumeahcis oažžu dan vuodđudanulbmila áittekeahtá Meahciráđđehus lobiin geahpedit eará go 50 §.a 3 momeanttas oaivvilduvvon šaddo- ja eallišlájaid lohkomeari, jus dat eat menddo valjit dahje muđuid vahátlaččat.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 51 §
Eará doaibma	Meahciráđđehus sáhtá miedihit lobi maiddái eará luonddusuodjalanlága 51 §:s oaivvilduvvon doaimmaide luonddumeahci vuodđudanulbmila áittekeahtá.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 51 §

Eará mearrádusat

Doaimmahápmi	Govvádus	Seadahasat
Guollebivdu	Lobálaš dušše fámus lean guolástannjuolggadusaid mielde dušše Soabbatjávrris.	Láhka muhtun ođđa luonddusuodjalanguovlluid vuodđudeamis stáhta eatnamiidda (634/1956) 21 a §, Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 51 §, 56 §
Dolastallan	Lobálaš dušše luonddus čujuhuvvon dolastallanbáikkiin. Báikkálaš ássi sáhtta murjedettiin ja guobbariid čoakkedettiin dolastallat friddja go geavaha rissiid, ovssiid ja smávva gudduid. Meahccebuollinváruhusa áigge rabasdola cahkkeheapmi lea oalát gildojuvvon. Gč. maddái čuokkis Boazodoallu.	Gádjunláhka (379/2011) 6 §
Meahccejohhtalus bievlán	Gildojuvvon. Meahciráđđehus sáhtta mieđihit lobiid meahccejohhtalussii Meahciráđđehusa meahccejohhtalusprinsihpaid mielde. Boazodoallobargguide gullevaš meahccejohhtalus lea lobálaš meahccejohhtaluslága mielde. Soabbatjávrris meahccebiilageainnus lea lobálaš vuodjit johtalusatnui registrerejuvvon mohtorfievrruin.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §, Meahccejohhtalusláhka (1710/1995) 4 §, 5 §
Meahccejohhtalus muohttaga áigge	Gildojuvvon. Meahciráđđehus sáhtta mieđihit lobiid meahccejohhtalussii Meahciráđđehusa meahccejohhtalusprinsihpaid mielde. Boazodoallobargguide gullevaš meahccejohhtalus lea lobálaš meahccejohhtaluslága mielde. Soabbatjávrris meahccebiilageainnus johtalusatnui registrerejuvvon mohtorfievrruin vuodjin lea lobálaš dalle, go geaidnu lea plogejuvvon.	Luonddusuodjalanláhka (9/2023) 56 §, Meahccejohhtalusláhka (1710/1995) 4 §, 5 §

Nuppástusohcan

Dán mearrádussii duhtameahttun oažžu ohat dasa váidimiin nuppástusa Davvi-Suoma hálddahasduopmostuolus 30 beavvi siste mearrádusa diehtunoažžumis. Dárkilut rávvagat nuppástusohcamis leat mearrádusa mielddusin lean váidinčujuheamis.

Mearrádusa diehtunaddin

Dát mearrádus addojuvvo diehtun almmolaš diehtunaddima bokte. Almmuhus almmustahtto 20.11.2024 Meahciráđđehusa neahttasiidduin čujuhusas www.metsa.fi/gulahusat.

Diehtunaddin gehčojuvvo dáhpáhuvván čihččet beaive almmuhusa almmustahttimis dahjege 27.11.2024. Váidináigi nohká 27.12.2024, man rádjai mearrádus dollojuvvo oaidnin láhkai ovddabealde máinnašuvvon čujuhusas Meahciráđđehusa internet-siidduin.

Helssegis, Meahciráđđehusas 15.11.2024

Ovdanbukti

Mikael Nordström, áššiiddikšunhoavda

Mearrideaddji

Henrik Jansson, luonddubálvalushoavda

Mildosat:

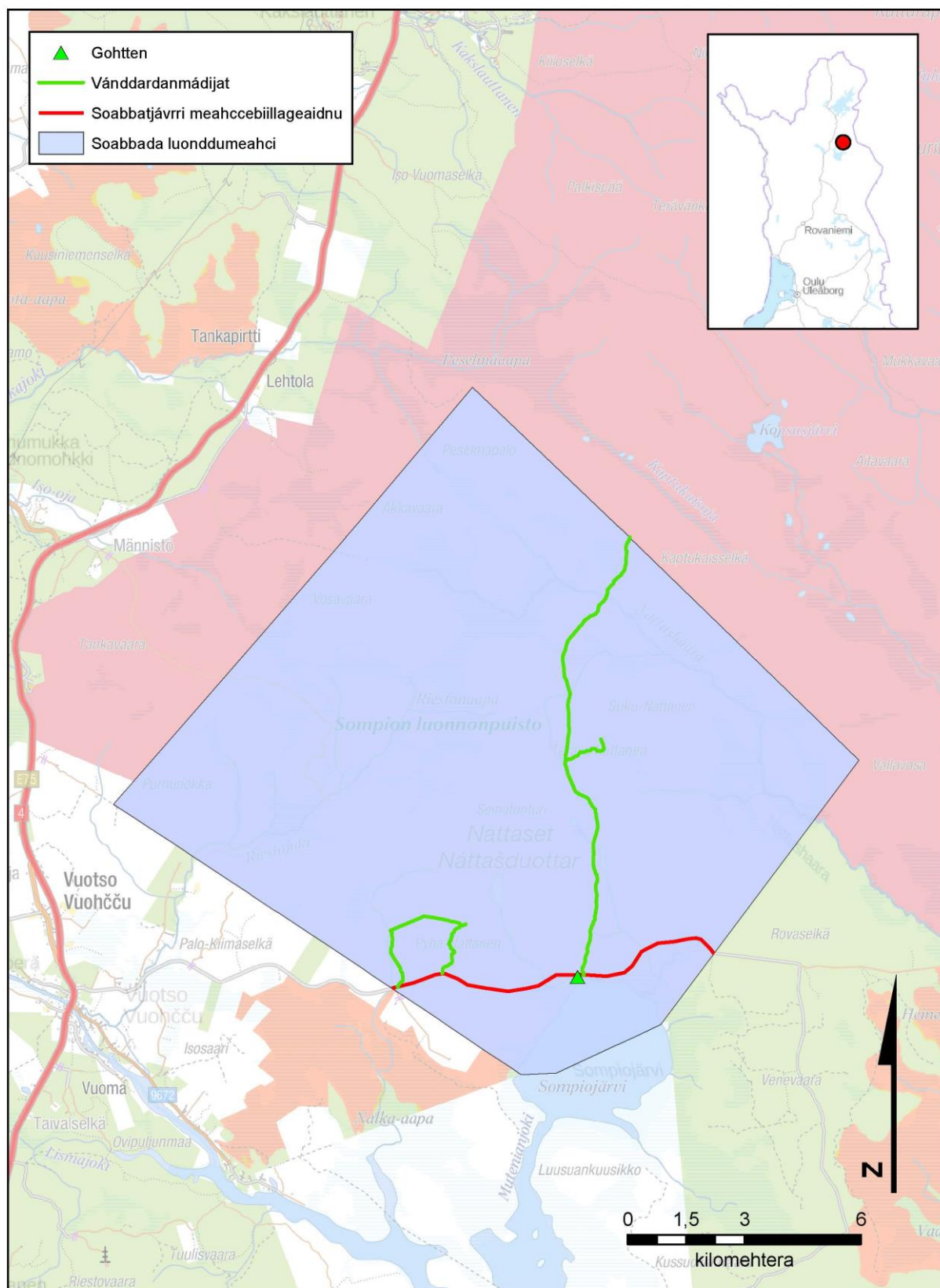
Mielddus 1. Mieldduskárta

Mielddus 2. Váidinčujuheapmi

Miiddus 1 Miidduskárta

Miiddus. Soabbada luonddumeahci ornetnjuolggadus. Soađegilli.

Miiddus. Soabbada luonddumeahci ornetnjuolggadus. Soađegilli.



Miiddus 2 Váidinčujuheapmi

Váidalančujhus

Láhka Meahciráđđehusas 21.1 § Luonddusuodjalanláhka 134.2 §

Dán mearrádussii duhtameahttun sáhtta ohcat dasa nuppástusa váidalemiin hálddahušiektái čálalaš váidalusain.

Váidalusčállosa sisdoallu ja vuolláičállin

Váidalusčállosis, mii čujuhuvvo hálddahušiektái, galget ilmmuhuvvot čuoovovaš áššit:

- váidaleaddji namma ja oktavuodadieđut
- poastačujhus ja eará vejolaš čujhus. Maidda áššái guoskevaš almmuhusaid ja gearregii laktásan áššegirjjiid sáhtta váidaleaddjái doaimmahit
- mearrádus, masa ohccojuvvo nuppástus
- maidda báikkiide mearrádussii ohccojuvvo nuppástus ja maid nuppástusaid dasa gáibiduvvojit dahkkojuvvot sihke ákkaid, maiguin nuppástus gáibiduvvo
- masa váidalanriehti vuodđuduvvá, jus váidalusa čuoáhahkan lean mearrádus ii čuoze váidaleaddjái.

Jos váidaleaddji hupmanválddi geavaha su lágalaš ovddasteaddji dehe áššeolmmái dehe jos váidaleaddji ráhkadeaddji lea soames eará olmmoš, de váidalusčállosis galgá ilmmuhuvvot maid dán namma ja oktavuodadieđut.

Oktavuodadieđuid nuppástusas galgá váidalusa áigge dakkaviđe almmuhit hálddahušiektastullui.

Váidaleaddji, lágalaš ovddasteaddji dehe áššeolmmái galgá vuolláičállit váidalusčállosa.

Jus mánggat dahket váidalusa ovttas, sáhtta soapmása sis almmuhit váidalusas oktavuodaolmmožin. Jus oktavuodaolmmoš ii leat almmuhuvvon, oktavuodaolmmožin doaibmá váidalusas vuosttažin máinnašuvvon váidaleaddji. Oktavuodaolmmoš ii dárbbas čájehit váldegirjji.

Váidalusčállosa čuvvosat

Váidalusčállosii galgá laktit:

- váidalusa čuoáhahkan lean mearrádus oktan váidalusčujhusain originálan dehe kopijian
- čilgehus das, goas váidaleaddji lea ožžon mearrádus diehtun, dehe eará čilgehus váidalanáiggi álgima áigemuttus
- áššegirjjiid, maidda váidaleaddji doarjala gáibádusas duvddan, jos dat eai leat juo ovdal doaimmahuvvon eiseváldái
- áššeolbmá váldegirji, jos áššeolmmájin doaibmá ášševuoddi, almmolaš vuoigatvuodaveahkki dehe lobi ožžon gearretvehkiin addojuvvon lágas oaivilduvvon lobi ožžon gearretveahkki.

Váidalanáigi

Váidalus galgá dahkkojuvvot 30 beaivve siste mearrádusa diehtunoažžumis. Váidalanáiggi rehkenasttedettiin diehtunoažžunbeaivi ii váldojuvvo vuhtii.

Diehtunoažžunbeaivi rehkenastojuvvo čuovvovaččat:

- jos mearrádus lea luobahuvvon dasa, geasa ášši gullá, su áššeolbmái dehe sáttatolbmái, diehtunoažžunbeaivi boahtá ovdan mearrádusa steampilis
- jos mearrádus lea sáddejuvvon boastta mielde vuostáiváldinduođastusa vuostá, diehtunoažžunbeaivi boahtá ovdan vuostáiváldinduođastusas
- jos mearrádus lea bostejuvvon dábálaš reiven, dat gehččojuvvo boahtán diehtun čihččet beaivve bostenbeaivvis, jos eará ii boađe ovdan
- jos mearrádus lea doaimmahuvvon diehtun eará ládje soames eará olmui go mearrádusožžui (gaskagieđa diehtunaddin), gehččojuvvo mearrádusoažžu ožžon mearrádusa diehtun goalmát beaivve diehtunaddin- dehe vuostáiváldinduođastusa čujuhan beaivvis
- jos mearrádus dehe diedáhus dan oidnosis doallamis lea ilmmuhuvvon virggálaš bládis dehe almmolaš diedáhusain ilmmuhandávvalis, gehččojuvvo diehtunoažžun dáhpáhuvvan čihččet beaivve dan beaivvis, go diedáhus virggálaš bládis lea ilmmuhuvvon dehe diedáhus lea biddjon ilmmuhandávvalii.

Váidalančállosa doaimmaheapmi

Váidalančállosa sáhtá doaimmahit doaibmaválddálaš hálddahasriektái persovnnalaččat, boastta bakte máksojuvvon boastasáttan, fáksain, šleađgapoasttain dehe áššeolbmá dehe sáttatolbmá geavahemiin.

Bosten dáhpáhuvvá sáddejeaddji ovddasvástádusain. Váidalus galgá ollet eiseváldái virgeáigge ovdal 30 beaivve váidalanáiggi nohkamis, vai váidalus sáhtá dutkojuvvot. Jos váidalanáiggi maŋimus beaivi lea bassebeaivi, lávvordat, iehčanasvuoda beaivi, válborbeaivi, juovlaruohta dehe mihcamárruohta, váidalanáigi joatkahuvvá goitge vel čuovvovaš árgabeaivi virgeáiggi nohkama rádjái.

Váidaga sáhtá dahkat maiddáái hálddahas- ja sierraduopmostuoluid áššiiddikšunbálvalusas čujuhusas asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.

Riektelágádusa Internet-siidduin leat dárkilut rávvagat áššegirjjiid doaimmaheapmái elektrovnnalaččat: oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html.

Gearretmáksu

Nuppástusohcama vuolgaheaddjis berrojuvvo gearretmáksu dan mielde go [duopmostuollolágas](#) (1455/2015) mearriduvvo.

Hálddahasrievtti oktavuodadieđut

Davvi-Suoma Hálddahasriekti

Čujuhus: PL 189, 90101 Oulu

Telefovdna: 029 56 42800

Fáksa: 029 56 42841

Šleađgapoasta: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi